

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

Затверджую
Перший проректор проректор
з науково-педагогічної і
методичної роботи

РОБОЧА ПРОГРАМА

з історії України

для слухачів шестимісячних підготовчих онлайн-курсів

Краматорськ-Тернопіль, 2025

ВСТУП

Програму укладено на основі чинної програми з історії України для 11 річної школи та Програми зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) / національного мультипредметного тесту (НМТ) з історії України.

Мета курсу – допомога абітурієнтам в підготовці до зовнішнього незалежного тестування / національного мультипредметного тесту з історії України відповідно до Програми МОН.

Завдання курсу: допомогти абітурієнтам зорієнтуватись в об'ємному історичному матеріалі; закріпити знання дат та подій в історії України, основних понять, персоналій, вдосконалити вміння працювати з історичними джерелами та історичними картами, розпізнавати історико-культурні пам'ятки; сприяти кращому розумінню сутності історичного шляху українського народу, закономірностей історичного процесу.

Слухачі курсів повинні **знати та уміти:**

- ✓ знати про основні політичні, соціально-економічні, культурні події та видатних історичних діячів;
- ✓ встановлювати причинно-наслідкові зв'язки подій і явищ;
- ✓ працювати з різними джерелами інформації; визначати хронологічні соціально-економічних та політичних подій, їхні зміст та послідовність;
- ✓ позначати на картосхемі місця основних історичних подій;
- ✓ порівнювати різноманітні події і процеси в історії України та у всесвітній історії; визначати передумови, причини, наслідки та особливості історичних подій, явищ та процесів;
- ✓ визначати найважливіші зміни, що відбувалися й відбуваються в житті людства;
- ✓ аналізувати історичні джерела, класифікувати їх, користуватись історичною термінологією.

Мова викладання – українська.

Тип занять – комбінований (лекція (розповідь, опис), усне опитування, інтерактивні вправи, тестування, демонстрація наочного матеріалу).

Загальна кількість годин – 96, 24 тижні – по 4 аудиторні години на тиждень; 94 год. – комбінованих занять; 2 год. – підсумкова контрольна робота.

ПРОГРАМА ПІДГОТОВЧИХ КУРСІВ

№	Розділ програми	Факти, дати, історико-географічні, історичні персоналії. Поняття й терміни	Предметні уміння	Кільк. ауд. годин та інд. конс.	Види контролю
1	Стародавня історія України	Вступ. Лайфхаки: як краще вчити історію України. Поява та розселення людей на території України. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Кочовики за раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян.	Визначати риси неолітичної революції, причини та наслідки занепаду Великої Скіфії, особливості грецької колонізації Північного Причорномор'я та Криму, наслідки та значення Великого розселення слов'ян.	4	Тести
2	Виникнення та розквіт Київської Русі	Розселення східнослов'янських племінних союзів. Утворення Київської Русі. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність князів/княгині: Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Князювання Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Запровадження християнства як державної релігії. Спорудження Софійського собору. Правління Ярославичів. Боротьба за київський стіл між Ярославичами. Князювання Володимира Мономаха та його сина Мстислава в Києві.	Позначати на картосхемі території розселення східнослов'янських племінних союзів у VIII – IX ст., шлях «з варяг у греки», територіальні межі Київської Русі за Олега, Святослава, Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Визначати наслідки внутрішньо- та зовнішньополітичної діяльності князів доби, передумови та історичне значення запровадження християнства як державної релігії, значення та наслідки Любецького з'їзду князів.	3	Тести
3	Київська Русь за	Роздробленість Київської Русі. Боротьба за	Позначати на картосхемі Київське, Чернігівське, Переяс-	3	Тести

	часів роздробленості. Галицько-Волинська держава	київський стіл. Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Князювання Данила Романовича. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Розподіл і збереження Галицько-Волинської держави нащадками Данила Романовича.	лавське князівства, Галицько-Волинську державу за часів правління Данила Романовича; напрямки походів монголів у південно-західні руські землі.		
4	Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави у IX – XIV ст.	Розвиток суспільно-політичного та господарського життя Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Розвиток культури та освіти Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Поширення писемності.	Характеризувати політичний і соціальний устрій Київської Русі та Галицько-Волинської держави, становище представників різних соціальних станів, форми землеволодіння та форми повинностей на різних етапах розвитку держав.	3	Тести
5	Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV – першій половині XVI ст.)	Боротьба Польщі, Угорщини та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Вхідження українських земель до складу Литовської держави. Кревська унія. Ліквідація князем Вітовтом самостійності удільних українських князівств. Виступ литовсько-руської знаті на чолі з князем Свидригайлом Ольгердовичем. Відновлення й остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Туреччини. Виникнення українського	Характеризувати політичне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського до і після Кревської унії, економічний розвиток українських земель у складі Великого князівства Литовського, становище суспільних станів, здобутки в галузі освіти. Визначати особливості суспільно-політичного життя українських земель у складі Великого князівства Литовського, причини та наслідки Кревської унії, причини виникнення українського козацтва; історичні умови розвитку української культури	3	Тести

		козацтва. Включення Закарпаття до складу Угорщини, Буковини до складу Молдавського князівства. Московсько-литовські війни. Розвиток культури та освіти.			
6	Українські землі в другій половині XVI ст.	Зміни у соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 90-х років XVI ст. Люблінська унія та її вплив на українські землі. Братський рух. Реформаційний та контрреформаційний рухи в Україні. Утворення греко-католицької церкви. Розвиток культури й освіти	Характеризувати соціальну структуру українського суспільства, становище різних верств населення українського суспільства XVI ст., суспільно-політичні зміни, які відбулися на українських землях внаслідок Люблінської унії, досягнення в архітектурі та образотворчому мистецтві, освіті та книговидаванні; військово-політичну організацію козацтва, військове мистецтво козаків; становище православної церкви, діяльність видатних діячів періоду, єзуїтів, православних братств.	3	Тести
7	Українські землі в першій половині XVII ст.	Зміни в соціально-економічному житті. Розвиток міст. Вплив Берестейської унії на розвиток церковного життя в Україні. Відновлення церковної православної ієрархії. Розвиток культури та освіти. Участь українського козацтва у Хотинській війні. Козацькі повстання 1620-х – 1630-х рр.	Позначати на картосхемі воєводства Речі Посполитої на українських землях та територіальні зміни, що відбулися, території, охоплені національно-визвольним рухом 20 – 30-х рр. XVII ст., місця розташування Запорізьких Січей-фортець, найважливіших подій. Визначати наслідки Берестейської унії для церковного життя в Україні, участі козацтва у Хотинській війні, наслідки та значення козацьких повстань	3	Тести

8	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.	Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави – Війська Запорозького. Зовнішньополітична діяльність уряду Б. Хмельницького.	Характеризувати діяльність Б. Хмельницького, відносини Гетьманщини з Польщею, Кримським ханством, Молдовою, Московією; умови мирних угод українців з польським урядом, українсько-російського договору 1654 р.; зміни політичного та економічного становища українців. Визначати причини та наслідки Національно-визвольної війни, місце Гетьманщини в міжнародних відносинах тогочасної Європи.	3	Тести
9	Українські землі в 60 – 80-ті рр. XVII ст.	Гетьманування І. Виговського. Ухвалення Гадяцьких пунктів. Московсько-українська війна. Гетьманування Ю. Хмельницького. Поділ Гетьманщини. Гетьманування П. Тетері, І. Брюховецького, П. Дорошенка, Д. Многогрішного, І. Самойловича. Чигиринські походи турецько-татарського війська. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Слобідська Україна.	Характеризувати зовнішньою та внутрішню політику гетьманів, зміст політичних угод того часу, що стосувалися українських земель, особливості господарського та церковного життя. Визначати причини та наслідки московсько-української війни 1658 – 1659 рр.; Руїни; укладення гетьманськими урядами угод з державами-сусідами, найважливіших угод між іноземними державами, що стосувалися українських земель.	3	Тести
10	Українські землі наприкінці XVII – першої половини XVIII ст.	Гетьманування І. Мазепи. Національно-визвольна акція гетьмана І. Мазепи. Гетьманування І. Скоропадського, Д. Апостола. Обмеження автономії Гетьманщини. «Правління Гетьманського уряду». Розвиток культури та освіти.	Характеризувати внутрішню та зовнішню політику І. Мазепи та інших гетьманів цього періоду, Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду»; зміст Конституції Пилипа Орлика; досягнення архітектури, та образотворчого мистецтва, літератури, природничих наук.	3	Тести
11	Українські землі в другій	Гетьманування К. Розумовського. Ліквідація автономного уст-	Визначати причини гайдамацького та опришківського рухів, скасування гетьманст-	3	Тести

	половині XVIII ст.	рою Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Ліквідація Запорозької Січі. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Заселення Південної України. Розгортання гайдамацького та опришківського рухів. Зміни в політичному становищі Правобережної України після поділів Речі Посполитої. Розвиток культури, науки, освіти та філософських ідей.	ва і ліквідації Запорозької Січі, наслідки ліквідації Запорозької Січі та Гетьманщини, поділів Польщі, приєднання земель Правобережної України та Криму до Росії; значення Запорозької Січі й Гетьманщини в історії України		
12	Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	Включення українських земель до складу Російської імперії. Адміністративно-територіальний поділ українських земель. Промисловий переворот та зародження ринкової економіки. Розвиток національного руху. Поширення на Україну російського та польського суспільних рухів. Повстання під проводом У. Кармалюка. «Київська козаччина».	Характеризувати політику Російської імперії щодо України, початок національного відродження, форми соціального протесту українського населення, поширення на Україну російського та польського суспільних рухів, програмні засади діяльності Кирило-Мефодіївського братства, риси економічного розвитку, соціальних відносин. Визначати наслідки для України російсько-турецьких воєн (1806 – 1812, 1828 – 1829 рр.), російсько-французької війни 1812 р., причини та значення антикріпосницького руху Наддніпрянщини, діяльності Кирило-Мефодіївського братства	3	Тести
13	Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	Включення західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії, адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель, реформи Марії Терези та Йосифа II та українські землі, діяльність «Руської трійці». Діяльність Головної ру-	Характеризувати політику Австрійської імперії щодо Західної України, її наслідки, зміст і наслідки реформ Марії-Терези та Йосифа II для економічного і суспільного життя Галичини, Буковини та Закарпаття, економічний розвиток, соціальні відносини на українських землях Австрійської імперії, початок національного відродження	3	Тести

		ської ради (ГРР).	на західноукраїнських землях, форми соціального протесту населення.		
14	Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.	Національне відродження. Відкриття університетів. Культурно-освітній рух. Поява «Історії русів». Розвиток літератури, мистецтва.	Визначати умови та особливості розвитку культури кінця XVIII – першої половини XIX ст., причини культурних зрушень у першій половині XIX ст.	3	Тести
15	Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.	Реформи 60 – 70-х рр. XIX ст. і процеси модернізації в Україні. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадського руху. Заснування та діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства». Вплив російського громадсько-політичного руху на Україну.	Визначати наслідки промислового перевороту, скасування кріпосного права та інших реформ 1860 – 1870-х рр. XIX ст. для України, основні тенденції соціально-економічного розвитку Наддніпрянської України у другій половині XIX ст., причини появи та розвитку громадського руху, напрямки розвитку і здобутки національно-визвольного руху Наддніпрянської України.	3	Тести
16	Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.	Національна політика австрійського уряду щодо українських земель. Розвиток кооперативного руху, трудова еміграція. Політизація національного руху й утворення перших політичних партій: Русько-української радикальної партії (РУРП), Української Національно-демократичної партії (УНДП), Української соціал-демократичної партії (УСДП). Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта».	Характеризувати вплив аграрної реформи 1848 р. на розвиток економіки Західної України, особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель у другій половині XIX ст., суттєві зміни у соціальному складі населення, основні течії суспільно-політичного руху: москвофілів та народо-вців; діяльність «Просвіт» та Наукового товариства ім. Т. Шевченка, процес утворення українських політичних партій у Галичині.	3	Тести
17	Культура України в другій половині XIX – початку XX	Становлення і консолідація української нації. Піднесення української культури. Освіта. Недільні школи на Наддніпрянській	Називати дати, імена і твори видатних діячів вітчизняної культури, пам'ятки культури другої половини XIX – початку XX ст.	3	Тести

	ст.	Україні. Відкриття театрів, музеїв, архівів. Українські підприємці-благодійники. Церковне життя.			
18	Наддніпрянська Україна на початку ХХ ст.	Криза 1900 – 1903 рр. та передвоєнне економічне піднесення. Створення політичних партій Наддніпрянищини. Розвиток самостійницької і автономістської течій в національному русі. Посилення національного гніту в Наддніпрянській Україні у 1907 – 1914 рр. Події революції 1905 – 1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на Україну.	Наддніпрянської України (процес монополізації, розвиток сільського господарства, причини та наслідки економічної кризи 1900 – 1903 рр., передвоєнного економічного піднесення), процес утворення українських політичних партій, розвиток самостійницької і автономістської течій в національному русі та формування української соціал-демократії, національно-визвольний рух України в роки російської революції 1905 – 1907 рр., діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах Росії, проведення Столипінської аграрної реформи.	3	Тести
19	Західноукраїнські землі на початку ХХ ст.	Становище промисловості та сільського господарства. Розвиток кооперативного руху. Радикалізація українського політичного руху. Вплив Української греко-католицької церкви на піднесення національної свідомості населення Західної України. Боротьба політичних партій Західної України за реформу виборчої системи.	Характеризувати економіку західноукраїнських земель у складі Австро-Угорської імперії, розвиток кооперативного руху, діяльність західноукраїнського політичного руху на початку ХХ ст., національних і спортивно-фізкультурних організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт».	3	Тести
20	Україна в Першій світовій війні	Позиції українських політичних сил Наддніпрянської України та західноукраїнських земель щодо війни. Перебіг воєнних дій на території України в 1914 р. Початок російської адміністрації в Галичині. Перебіг	Характеризувати політичні плани і наміри ворогуючих держав щодо українських земель, процес організаційного оформлення українського руху на західноукраїнських землях, його цілі та напрямки діяльності, соціально-економічне та суспільно-політичне становище на-	3	Тести

		воєнних дій на території України в 1915 – 1917 рр. Бойовий шлях легіону Українських січових стрільців.	селення впродовж війни, динаміку змін в свідомості різних соціальних верств українського суспільства.		
21	Українська революція	Революційні події в Україні у 1917 – на початку 1918 р. Еволюція поглядів політичних сил України щодо самовизначення українців (Універсали Центральної Ради, погляди самостійників). Вплив корніловського заклоту на події в Україні. Політика Української Центральної Ради в умовах загострення конфлікту з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення Української Народної Республіки. Війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР.	Визначати причини Української революції, її характер, місце різних політичних сил у подіях періоду; причини прийняття Універсалів УЦР, їх історичне значення, наслідки оприлюднення та вплив корніловського заклоту на події в Україні; місце і роль Всеукраїнських з'їздів рад у Києві та Харкові; Ультиматуму Раднаркому в політиці більшовиків щодо усунення УЦР; причини та наслідки першої війни радянської Росії з УНР, здобутки і прорахунки УЦР.	3	Тести
22	Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918 – 1920 рр.)	Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу, Військова конвенція УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною. Прийняття Конституції УНР. Державний переворот і утворення Української Держави. Утворення ЗУНР. Прихід до влади Директорії. Акт злуки УНР та ЗУНР. Окупація військами Антанти півдня України. Денікінський режим в Україні. «Київська катастрофа». Більшовицький режим в Україні. Друга радянсько-українська війна.	Характеризувати внутрішню та зовнішню політику урядів гетьмана П. Скоропадського, Директорії, ЗУНР, більшовиків, зміст Варшавської угоди між УНР та Польщею, культурне життя в Україні в умовах окупації та громадянської війни.	3	Тести

		Прийняття Конституції УСРР 1919 р. «Чортківська офензива». Перший «Зимовий похід» Армії УНР. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Утворення Галицької СРР. Другий «Зимовий похід» Армії УНР.			
23	Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921 – 1928 рр.)	Процес входження УСРР до складу СРСР. Голод у південних губерніях УСРР. Неп в УСРР. Відбудова народного господарства. Початок курсу на індустріалізацію. Політика «коренізації» УСРР. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Українське національне відродження в літературі та театрі. Утворення ВУАН. Боротьба з націонал-комунізмом.	Визначити результати й наслідки культурно-освітньої роботи більшовики в 1920-х рр., причини та наслідки «українізації», її вплив на українську культуру й ментальність населення УСРР, вступу УСРР в СРСР; причини та особливості впровадження непу в Україні.	3	Тести
24	Радянська модернізація України (1929 – 1938 рр.)	Прояви процесу модернізації в радянській Україні. Зміна соціальної структури суспільства в Україні. Суспільно-політичне, соціально-економічне, культурне та релігійне життя. Масові репресії. Ідеологізація суспільного життя, культ особи. Монополізація духовного життя. Згорання українізації.	Визначати причини та наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації, взаємозв'язок між різними складовими економічної політики сталінського режиму, зв'язки між світовою економічною кризою та економічною політикою СРСР в 1930-ті рр., зв'язки між радянською модернізацією і зміною соціальної структури українського радянського суспільства, масовими репресіями в Україні.	3	Тести
25	Західноукраїнські землі (1921 – 1938 рр.)	Українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Економіка українських земель. Українські суспільно-політичні	Визначати міжнародні чинники розподілу українських земель між іншими державами на початку 1920-х рр. та їх наслідки для населення, причини та наслідки діяль-	3	Тести

		рухи, радикалізація політичного життя в 1930-х роках.	ності політичних сил у західноукраїнських землях в цей період.		
26	Україна під час Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)	Початок Другої світової війни. Включення Західної України, Бессарабії та Північної Буковини до складу УРСР. Початок Великої Вітчизняної війни, окупація України. Встановлення окупаційного нацистського режиму. Розгортання діяльності радянських партизан та українського визвольного руху. Створення УПА. Визволення України. Перемога у Великій Вітчизняній війні.	Позначати на картосхемі українські землі, приєднані до УРСР в результаті реалізації радянсько-німецьких договорів 1939 року; місця пов'язані з початком та завершенням визволення України від німецьких загарбників, битв і військових операцій, окупаційні зони, на які була розділена Україна, території поширення та активних дій різних течій руху Опору.	3	Тести
27	Післявоєнна відбудова та розвиток України в 1945 – початку 1950-х рр.	Україна – суб'єкт міжнародних відносин. Відбудова великих індустріальних об'єктів (Азовсталь, Дніпрогес, Запоріжсталь, шахти Донбасу тощо). Розгортання ідеологічних кампаній. Голод в Україні 1946 – 1947 рр.	Характеризувати зовнішньополітичну діяльність УРСР у повоєнні роки та політику влади щодо економічного, соціально-політичного, релігійного, культурного та повсякденного життя населення у післявоєнні роки, зміст, методи проведення операції «Вісла», процеси радянзації на західних областях України.	3	Тести
28	Україна в умовах десталінізації (1953 – 1964 рр.)	Зміни адміністративно-територіального устрою УРСР. Будівництво потужних індустріальних об'єктів. Лібералізація суспільно-політичного життя УРСР в середині 1950 – 1960-х рр.: припинення масових репресій, політична реабілітація. Реформа управління економікою. Виникнення руху «шістдесятників», першої хвилі дисидентського руху наприкінці 1950 – початку 1960-х.	Визначати причини виникнення, значення опозиційного руху, наслідки процесу лібералізації для українського суспільства, наслідки економічних реформ.	3	Тести

29	Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960 – початок 1980-х рр.)	Здійснення економічних реформ у другій половині 1960-х рр. Кадрові зміни в політичному керівництві УРСР. Друга хвиля дисидентського руху. Політико-ідеологічне становище радянського ладу в Україні (середина 1960 – початок 1980-х рр.). Конституція УРСР 1978 р.	Характеризувати основні вимоги дисидентського руху 1960 – 1970-х рр., явища у сфері культури, політику русифікації в освіті, науці, літературі та мистецтві.	3	Тести
30	Розпад Радянського Союзу та відродження незалежності України	Чорнобильська катастрофа. Загострення соціально-економічної кризи: продаж товарів за картками споживача з купонами, зростання цін. Загальноукраїнський страйк шахтарів, виникнення Народного руху України (Народний рух України за перебудову), перші альтернативні вибори до Верховної Ради. Акт проголошення незалежності України, проведення референдуму та виборів Президента України.	Характеризувати розгортання соціального та національного руху в Україні в умовах «перебудови», процес поступової втрати КПУ провідних позицій і впливу в суспільстві, процес утвердження незалежності України.	3	Тести
31	Україна в умовах незалежності	Заснування Збройних Сил України. Прийняття Конституції України. Прийняття державної символіки. Формування інституту громадянства та соціально-економічні реформи наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.: приватизація засобів виробництва, лібералізація цін, грошова реформа, диференціація суспільства. Інтегрування України у світове співтовариство. Помаранчева революція. Революція	Описувати здобутки України на шляху інтеграції у європейський, світовий гуманітарний та освітній простір. Визначати риси економічного соціального політичного, національного, культурного життя.	3	Тести

		Гідності. Угода України з ЄС.		
32	Підсумкова контрольна робота		2	Тести
Усього			96	

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ

І. Завдання з вибором однієї правильної відповіді. До кожного завдання подано чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний.

1. Привласнююоче господарство - це:

- А) збиральництво, мисливство, рибальство
- Б) скотарство, збиральництво, рибальство
- В) землеробство, скотарство, тваринництво
- Г) мисливство, землеробство, скотарство

2. Відтворююче господарство це:

- А) збиральництво і мисливство
- Б) скотарство і збиральництво
- В) землеробство і скотарство
- Г) мисливство і землеробство

3. Перше приручення тварин відбулося у:

- А) Палеоліт
- Б) Мезоліт
- В) Неоліт
- Г) Енеоліт

4. Перехід від привласнюючого господарства до відтворюючого відбулося у:

- А) Палеоліт
- Б) Мезоліт
- В) Неоліт
- Г) Енеоліт

5. «Людина розумна» (кроманьйонець) з'являється:

- А) 35 тис. р. тому
- Б) 150 тис. р. тому
- В) 500 тис. р. тому
- Г) 1 млн. р. тому

7. Яка стоянка людей кам'яного віку є найдавнішою?

- А) Королеве.
- Б) Киїк-Коба.
- В) Кирилівська.
- Г) Мізин.

8. Люди з'явилися на території України в період:

- А) Палеоліту.
- Б) Мезоліту.
- В) Неоліту.
- Г) Енеоліту.

II. Завдання на встановлення відповідності. До кожного завдання подано інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари).

1. Установіть відповідність між місцями знахідок видатних пам'яток кам'яного віку.

1. Амвросіївка	А) На Дніпрі
2. Королеве	Б) На Дністрі
3. Лука – Врублівецька	В) Донбас
4. Мізин	Г) Закарпаття
	Д) Чернігівщина

2. Установіть відповідність між іменами вождів і назвами племен, які очолювали:

1. Атей	А) авари
2. Аттіла	Б) готи
3. Германаріх	В) гуни
4. Скілур	Г) Мала Скіфія
	Д) Велика Скіфія

3. Установіть відповідність між назвами грецьких колоній і їхнім місцезнаходженням на Півдні України:

1. Ольвія	А) Біля гирла Дністра
2. Пантікапей	Б) Біля гирла Дунаю
3. Тіра	В) На Керченському півострові
4. Херсонес	Г) В околицях сучасного Севастополя
	Д) На правому березі Бузькому лиману

III. Завдання на встановлення правильної послідовності. До кожного завдання подано перелік подій, позначених буквами, які потрібно розташувати у правильній послідовності, де перша подія має відповідати цифрі 1, друга – цифрі 2, третя – цифрі 3, четверта – цифрі 4.

1. Установіть послідовність.

- А) Енеоліт
- Б) Мезоліт
- В) Неоліт
- Г) Палеоліт

2. Установіть послідовність:

- А) архантропи (пітекантропи)
- Б) кроманьйонці
- В) палеоантропи (неандертальці)
- Г) австралопітеки

IV. Завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів відповіді (з короткою відповіддю множинного вибору). До кожного завдання пропонується сім варіантів відповідей, серед яких лише три правильні.

1. Укажіть назви скіфських племен за переказом Геродота:

1. Еллінські скіфи
2. Понтійські скіфи
3. Скіфи – воїни
4. Скіфи – землероби
5. Царські скіфи
6. Скіфи – герої
7. Скіфи – орачі

V. Завдання з вибором однієї правильної відповіді. До кожного завдання подано чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний.

1. Позначте правильне твердження

- А) Античні міста-держави в північному Причорномор'ї виникли внаслідок римської колонізації
- Б) Античні міста-держави в північному Причорномор'ї виникли внаслідок розселення скіфів
- В) Античні міста-держави в північному Причорномор'ї виникли внаслідок Великої грецької колонізації
- Г) Античні міста-держави в північному Причорномор'ї виникли внаслідок Великого переселення народів

2. Який народ витіснив скіфів з Причорноморських степів у III ст. до н.е.

- А) кіммерійці
- Б) сармати
- В) готи
- Г) гуни

3. Позначте період, в якому існувала Трипільська культура

- А) Палеоліт
- Б) Мезоліт
- В) Неоліт
- Г) Енеоліт

4. Позначте назву періоду з VI по IV тис. до н.е.

- А) Палеоліт
- Б) Мезоліт
- В) Неоліт
- Г) Енеоліт

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

Підручники, посібники:

- Історія України : навчальний підручник для підготовки до річного оцінювання та ДПА / О. Охредько, В. Майорський, Л. Коломоєць. Київ: Альменда, 2024. 70 с.

- Електронні підручники з історії України від 5 по 11 класи:

<https://uahistory.co/pidruchniki/ukraine-history.php>

<https://46.com.ua/post/2611>

- Навчальні матеріали для підготовки до НМТ з історії України (2024)

<https://epkmoodle.znu.edu.ua/mod/folder/view.php?id=13115>

Онлайн-курси:

- Історія України: повний курс підготовки до ЗНО (Прометеус).

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/history-ukraine-zno/>

- Спецпроект «Історія України в історіях»

<https://ed-era.com/projects/znohistory/>

Тести:

- Завдання з історії України за темами (тести)

<https://zno.osvita.ua/ukraine-history/tema.html>

- Тести ЗНО з історії України з 2009 по 2025 рр.

<https://zno.osvita.ua/ukraine-history/>

К.істор..н., доцент кафедри ФСПН

Ю.Л. Яковенко

Програму ухвалено на засіданні кафедри

Протокол № 4 від 01.10.2025 р.

В.о. зав.кафедри ФСПН

О.П.Кваша